

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ ΣΤΑ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΤΜΗΜΑΤΑ : ΕΠΑΛ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 15/5/2020

A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

«Είμαστε άνθρωποι ή προσωπεία;»

(1) Ανάμεσα σε άλλα, ο ορισμός του όρου «άνθρωπος» εμπεριέχει και τη δυνατότητά του να αλληλεπιδρά με τους ομοειδείς του, καθιερώνοντας μία μεγάλη ποικιλία αξιών, κοινωνικών θεσμών, και διαδικασιών, οι οποίες σχηματίζουν τα θεμέλια μίας κοινωνίας. Πόσο όμως ο άνθρωπος μέσα στο πλαίσιο αυτό, πλαίσιο που ο ίδιος οικοδομεί και οριοθετεί, κατορθώνει τελικά να αναπτύσσει στο έπακρο την ουσία της φύσης του, ειδικά όταν βρίσκεται υπό τους ζυγούς της σύγχρονης κοινωνικής αλλοτρίωσης και της καλπάζουσας οικονομικής ύφεσης; Μήπως τελικά είναι αναγκασμένος στον βωμό της κοινωνικής επιβίωσης, να επιστρατεύσει μια επίπλαστη υπόσταση, ένα προσωπείο;

(2) Η συνάντηση βέβαια του ανθρώπου με το εσώτερό του σύμπαν, προέρχεται από την κατανόηση των "θέλω" του, των πραγματικών αναγκών του. Στη σημερινή εποχή όμως η πίστη του έχει κλονιστεί συθέμελα επειδή όλα είναι ρευστά. Ο άνθρωπος έτσι ακροβατεί ανάμεσα σε όσα του υπαγορεύουν ως ορθά, ως στέρεα, και σε όσα η δική του φωνή υπόγεια τον ωθεί να ακολουθήσει.

(3) Σύμφωνα μάλιστα με τη θεωρία του ψυχολόγου Karl Rogers, ο άνθρωπος διακατέχεται από δύο έμφυτες τάσεις: την τάση να επιβιώνει και την τάση να εξελίσσεται, δηλαδή την τάση αυτοπραγμάτωσης. Το συνειδητό κομμάτι τού εαυτού μας με βάση την ίδια θεωρία, υπακούει σε δύο ανάγκες, την ανάγκη να έχουν οι άλλοι καλή γνώμη για εμάς και την ανάγκη να έχουμε και εμείς οι ίδιοι καλή γνώμη για τον ίδιο μας τον εαυτό.

(4) Η αυθόρμητη όμως αντίδραση του ανθρώπου στα διάφορα ερεθίσματα απέναντι στα θέλω του και τις ανάγκες του παραγκωνίζεται όσο αυτός μεγαλώνει και εισέρχεται στο κουβούκλιο μιας μεθοδευμένης και υπαγορευμένης αντίδρασης από το κοινωνικό του σύνολο. Σε μια πρώτη φάση, η συμμόρφωση αυτή είναι αναγκαία και φυσιολογική στο μέτρο όμως που δεν παραβιάζεται ο χαρακτήρας και η ανάπτυξη των ιδιαίτερων ικανοτήτων του. Η κοινωνία, ειδικά στις μέρες μας, δεν τροφοδοτεί τον άνθρωπο με αυτά τα εχέγγυα που του εξασφαλίζουν μια τέτοια ανάπτυξη. Οι

περισσότεροι συμμορφώνονται με τις αξιώσεις που οι άλλοι διατηρούν για εκείνους, κατακτώντας έτσι την ανάγκη τους για τη θετική θεώρηση από τον περίγυρό τους. Με τον τρόπο αυτό όμως, ένας άνθρωπος μπορεί να αισθάνεται αποδεκτός από το περιβάλλον του, όχι όμως για αυτό που αληθινά είναι, αλλά για αυτό το επίπλαστο οικοδόμημα που έχτισε στο νούμερό του και φόρεσε, προκειμένου να επιτύχει αυτού του είδους τη θετική θεώρηση. Έτσι, το δυναμικό του παραμένει ανεκμετάλλευτο κι εκείνος βουλιάζει σε μια κινούμενη άμμο από προσωπεία, από επιλογές που δε φέρουν την υπογραφή του. Η αυθεντικότητα βουλιάζει στα κανάλια της αλλοτρίωσης, της ταύτισης με τη μάζα, της ένταξης σε στείρα στεγανά.

(5) Παγιδευμένοι λοιπόν στα καθιερωμένα σχήματα ζωής και - όπως απέδειξε ο Γιουνγκ - ταυτισμένοι με το πολυδύναμο προσωπείο μας, αδυνατούμε συνήθως να στρέψουμε το βλέμμα στον βυθό της προσωπικότητάς μας για να γνωρίσουμε αυτό που είμαστε. Για τον Σπινόζα, ο άνθρωπος για να φτάσει στην αρετή, οφείλει να γίνει το ον που είναι δυνητικά, προκειμένου να αυτοσυντηρείται, να ενεργεί, να ζει.

(6) Σκλάβοι των αξιώσεων που οι υπόλοιποι κυοφορούν για εμάς, αιχμάλωτοι των κίβδηλων και κατασκευασμένων απαιτήσεων που οι ίδιοι χτίζουμε για τον εαυτό μας με βάση εξωγενή πρότυπα, κατασκευάζουμε τελικά έναν κόσμο χαοτικό, μια μηχανή ελαττωματική, με γρανάζια ασθμαίνοντα και σκουριασμένα. Ο άνθρωπος χάνει την όρεξή του να ζήσει, να δημιουργήσει, φοβάται, υποχωρεί, αποσυντίθεται πνευματικά και παραιτείται. Κάποιοι το κατορθώνουν και πετυχαίνουν την μεγάλη απόδραση, οι υπόλοιποι κουβαλάνε παγωμένα χαμόγελα στα χείλη τους και αυτοματοποιημένες κινήσεις στα χέρια και τα πόδια τους, πίσω από τα λερωμένα παράθυρα ενός ρομποτικού τρόπου ζωής, παραπονούμενοι όμως πάντα για ένα επίπεδο διαβίωσης που δεν τους ικανοποιεί, που δεν τους καλύπτει, αλλά προετοιμάζοντας ταυτόχρονα τους διαδόχους τους με τον ίδιο τρόπο, για την ίδια πραγματικότητα την οποία αυτοί αποκηρύσσουν και την ίδια στιγμή εκπροσωπούν.-

(7) Κατά τη γνώμη μου, το αυτοσαμποταζ αποτελεί ένα από τα πιο επικίνδυνα χόμπι και είναι διαθέσιμο απολύτως δωρεάν. Ο άνθρωπος καταλήγει να κατασκευάζει πραγματικότητες οι οποίες του δωρίζουν ασφάλεια, μέσα από εκρήξεις αυταπάτης. Το αντίτιμο όμως ποιο είναι; Ο άνθρωπος παραιτείται, το προσωπείο επιδοτείται.

A.Αντωνοπούλου, www.pragmatikotita.gr
(διασκευασμένο)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A1. Να χαρακτηρίσετε το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων με την ένδειξη **Σωστό** ή **Λάθος** και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας με αναφορές σε χωρία του κειμένου.

- i. Η επαφή του ανθρώπου με τον εαυτό του πηγάζει από τη συνειδητοποίηση των επιθυμιών του.
- ii. Οι άνθρωποι ενδιαφέρονται μόνο για το πώς τους αντιμετωπίζει ο περίγυρός τους.

- iii. Είναι παράλογο οι άνθρωποι να περιορίζουν τον αυθορμητισμό τους λόγω των κοινωνικών συμβάσεων.
- iv. Η υιοθέτηση προσώπείου παρέχει στον άνθρωπο τη δυνατότητα να ανακαλύψει ποιος πραγματικά είναι.

Μονάδες 8

A2. α. Πώς προσπαθεί να πείσει ο συντάκτης στην τρίτη παράγραφο του κειμένου; Τι επιδιώκει με την επιλογή του;

Μονάδες 3

β. Να εντοπίσετε και να καταγράψετε τα επιχειρήματα της δεύτερης παραγράφου του κειμένου.

Μονάδες 4

A3.α Να εντοπίσετε δύο στοιχεία προφορικότητας στο κείμενο και να αιτιολογήσετε τη χρήση τους από τον συντάκτη.

Μονάδες 4

β. Να καταγράψετε τα δομικά στοιχεία της τέταρτης παραγράφου.

Μονάδες 2

A4. Με ποιες διαρθρωτικές λέξεις εξασφαλίζεται η συνοχή μεταξύ των πέντε πρώτων παραγράφων του κειμένου; Ποιες σχέσεις συνοχής σηματοδοτούν;

Μονάδες 5

A5. Να χαρακτηρίσετε τη σύνδεση των προτάσεων στο απόσπασμα που ακολουθεί : «Ο άνθρωπος χάνει την όρεξή του να ζήσει, να δημιουργήσει, φοβάται, υποχωρεί, αποσυντίθεται πνευματικά και παραιτείται.»

Μονάδες 4

A6. Σε σελίδα του προσωπικού σας ημερολογίου καταγράψετε τις σκέψεις σας σχετικά με τους λόγους που καθιστούν δύσκολη την πορεία προς την αυτογνωσία για τον άνθρωπο.

Μονάδες 20

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Η βροχή έπεφτε ψιλή ψιλή πάνω στο παρ-πριζ του C3. Οι υαλοκαθαριστήρες έκαναν το χρέος τους αργά και σταθερά συμβάλλοντας με τον ιδιαίτερο μονότονο ήχο τους στο κλίμα του βροχερού απογεύματος, στο κέντρο της Αθήνας. Κίνηση και σημειωτόν πορεία στην καθ' όλα υπέροχη Βασιλίσσης Σοφίας ...απέναντί μας το Σύνταγμα φάνταζε υπέροχο, αριστερά μας η Βουλή επιβλητική, εντυπωσιακή κι όπως πάντα καλόγουστα φωτισμένη, ενώ ακριβώς μπροστά μας το πολυτελές ξενοδοχείο της 'Grande Bretagne' φορούσε, κλασικά, άρωμα δυτικής ευρωπαϊκής πρωτεύουσας...

Το φαγητό στην ταβέρνα του Κολωνακίου, στην Πατριάρχου Ιωακείμ, είχε αφήσει στο στομάχι μας μια αίσθηση γλυκού κορεσμού και στο στόμα μας μια γεύση ικανοποίησης από καλομαγειρεμένα εδέσματα ωσάν σπιτικά, 'της μαμάς'. Τα τελευταία είχαν διαδοχικά συνοδευτεί κι από πάστες και σοκολατίνες από το διπλανό ακριβώς ζαχαροπλαστείο της σικάτης αθηναϊκής συνοικίας. (...)Τα αυτοκίνητα κατέκλυζαν το δρόμο, δίνοντας μάχη για λίγη προώθηση. Άλλα με αθηναϊκές πινακίδες, άλλα με επαρχιακές...έμοιαζαν όλα τους με κομματάκια από το ίδιο ψηφιδωτό μοντέρνας αφηρημένης τέχνης...

Τα αλάρμ άναψαν έξω ακριβώς από τη Μεγάλη Βρετανία. Αποβιβάστηκα από το αυτοκίνητο βιαστική, αφού πρώτα έλεγξα ότι δε διερχόταν άλλο αμάξι. Έτρεξα γρήγορα στο μετρό, καθώς η βροχή δε μου άφηνε πολλά περιθώρια για κανονικό περπάτημα. Κατέβηκα τα σκαλιά, που γλίστραγαν και κάνοντας δεξιά στάθηκα μπροστά στο μηχάνημα έκδοσης εισιτηρίων. Έβγαλα απ' την τσέπη ακριβώς ογδόντα λεπτά, έριξα τα κέρματα ένα προς ένα μέσα στο αδηφάγο σιδερένιο κουτί, έλαβα το ενιαίο μου εισιτήριο, το επικύρωσα στα γνωστά μηχανάκια που λειτουργούν σαν να φτύνουν και στράφηκα προς την κυλιόμενη σκάλα με κατεύθυνση τον Άγιο Αντώνιο και προσωπικό σταθμό την Αττική.

Έφτασα σπίτι τρία τέταρτα μετά, ταλαιπωρημένη από την ορθοστασία μέσα στα μέσα μεταφοράς, καθώς μετά το μετρό χρησιμοποίησα τρένο και στη συνέχεια πήρα ταξί από το Ηράκλειο μέχρι το σπίτι. Άνοιξα την πόρτα με το κλειδί κι είδα τον πατέρα μου, ξαπλωμένο στον καναπέ, να βλέπει τηλεόραση. Τον ρώτησα τυπικά τι κάνει και στη συνέχεια πέρασα στην κουζίνα, παρότι ήμουν σκασμένη από φαγητό και δεν είχα όρεξη για τίποτα. Η μητέρα μου, όπως πάντα σπιτόγατα, φρουρός της οικογενείας, περίμενε πότε θα γυρίσω έτοιμη πάντα να με ρωτήσει αδιάκριτα κάθε λεπτομέρεια για το πώς είχα περάσει το απόγευμά μου, μετά τη δουλειά. Της έδωσα το κουτάκι με την παστούλα –ποντικάκι, που της είχες πάρει δώρο. Ο ενθουσιασμός ζωγραφίστηκε στο πρόσωπό της, ενώ η λαιμαργία της την οδήγησε στην ,δίχως αναβολή, κατανάλωση του γλυκού... Ξαναμπήκα στο σαλόνι, όπου τεντωνόταν ο πατέρας μου. Ήταν πλήρως αφοσιωμένος στις ειδήσεις των οχτώ. Με ρώτησε εντελώς άχρωμα αν είμαι καλά. Δε με κοίταξε καν...Έτσι έκανε από τότε που ήμουν μικρή.

Μαρίνα Αποστολοπούλου, *Και μετά θα ζήσω τη ζωή μου*, εκδ. Σαίτα

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

B1. Πώς διαγράφεται η σχέση της ηρωίδας με τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειάς της; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας με αναφορά σε χωρία του κειμένου. Η απάντησή σας να έχει έκταση 50-70 λέξεων.

Μονάδες 15

B2. Ποιος είναι ο τύπος του αφηγητή με βάση τη συμμετοχή του στην ιστορία; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας με αναφορές στο κείμενο.

Μονάδες 5

B3. Να εντοπίσετε δύο προσωποποιήσεις, δύο μεταφορές και μία παρομοίωση στο απόσπασμα που σας δόθηκε.

Μονάδες 5

B4. Να δώσετε έναν μεταφορικό τίτλο στο κείμενο και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 5

B5. Ποιες συνθήκες του σύγχρονου τρόπου ζωής στα αστικά κέντρα θεωρείτε πως οδηγούν κάποιους ανθρώπους στην υιοθέτηση προσωπείου; Το κείμενό σας να έχει έκταση 150 περίπου λέξεων.

Μονάδες 20

ΣΠΟΥΔΑΙ